

บทที่ 4

แนวนโยบายและข้อกฎหมายเกี่ยวข้องกับ กับมาตรการในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างในประเทศไทย

ความเจริญของสังคมโลกในปัจจุบันทำให้มีค่าครองชีพสูงขึ้น ประกอบกับความเจริญภายในประเทศของคนต่างด้าวไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการ จึงทำให้มีการอพยพของคนต่างด้าวเข้าไปทำงานยังประเทศที่มีความเจริญมากกว่า เป็น มูลเหตุจูงใจเพื่อแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิต

1.1 ประวัติความเป็นมาของคนต่างด้าวที่เข้ามาและทำงานในประเทศไทย

ในประเทศไทยนั้นมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานแล้ว เนื่องจากประเทศไทยมีโครงสร้างทางด้านการเมือง และเศรษฐกิจที่ทำให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพและอยู่อาศัยได้อย่างอิสระ คนต่างด้าวบางประเภทเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานจนสามารถโอนสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้ในเวลาต่อมา ที่สามารถเห็นได้ชัดเจนได้แก่ ชาวจีน ซึ่งได้เข้ามามีบทบาทต่อการค้าและเศรษฐกิจของไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บางประเทศการเข้ามาก็เป็นลักษณะขาดตอน เช่นอังกฤษ ฝรั่งเศส บางประเทศก็เข้ามามีบทบาทมาก แต่ก็ได้ลดลงจนเหลือเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์เป็นลักษณะค้าขายกันธรรมดา เช่น ฮอลันดา โปรตุเกส และบางชนชาติก็เพิ่งเข้ามาติดต่อกับประเทศไทยหลังจากปี พ.ศ.2388 ซึ่งเป็นปีที่ไทยเริ่มทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับประเทศอังกฤษเป็นต้นมา และได้เข้ามามีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ประเทศเหล่านี้ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สวีเดนรัสเซียเบลเยียมอิตาลี ออสเตรเลีย ฮังการี ญี่ปุ่นและไต้หวัน (เจียรเทพ สุนทรนนท์, 2548, หน้า 9) เป็นต้น

บทบาทการเข้ามาของคนต่างด้าวในระยะแรกจะไม่มีบทบาทมากนัก เพราะรัฐบาลไทยจะเป็นผู้ผูกขาดทางการค้า แต่ภายหลังจากที่ไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจเป็นต้นมา คนต่างด้าวได้เข้ามามีบทบาทด้านการลงทุนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของไทยในสมัยที่เริ่มมีการพัฒนายังอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนทุน เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์ที่จะสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพึ่งปัจจัยเหล่านี้จากต่างประเทศ โดยรัฐบาลได้ออกมาตรการจูงใจต่าง ๆ เพื่อให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนเพิ่มทั้งในรูปของการถือหุ้น และบริษัทลงทุนข้ามชาติทำให้ชาวต่างชาติเข้ามามีบทบาทด้านการผลิต การค้าและการลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันโดยส่วนใหญ่จะเป็นการเข้ามาในลักษณะทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ เพราะในหมู่ประเทศเพื่อนบ้านประเทศไทยมีอัตราค่าครองชีพสูงกว่าจึงให้ค่าจ้างได้มากกว่าในประเทศที่คนต่างด้าวนั้น ๆ

1.2 หลักการของการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทย

ประเทศไทย เพิ่งเริ่มรับแรงงานอพยพในตอนปลายทศวรรษที่80ถึงต้นทศวรรษที่ 90 เมื่อมีความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน แรงงานอพยพส่วนใหญ่เข้ามาผิดกฎหมาย พวกเขา

มาจากพม่า จีนตอนใต้ ลาว และเขมร รัฐบาลไทยใช้นโยบายตรวจคนเข้าเมืองอย่างเข้มงวด เนื่องจากเห็นว่าการแรงงานอพยพบางกลุ่มเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ แต่ขาดแคลนแรงงานในกิจการประมง และงานก่อสร้างกีดกันให้นายจ้างร้องขอให้รัฐบาลผ่อนคลายนโยบายเข้าเมือง ผลก็คือ มีการแรงงานต่างด้าวหลายประเทศเข้ามาใช้แรงงานในประเทศไทย ทำให้รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติขึ้น โดยเฉพาะแนวความคิดการย้ายถิ่นข้ามชาติโดยนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ทำการศึกษาและวิจัยปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย มีดังนี้ (กฤตยา อาชนิจกุล และกุลภา วจนสาระ, 2552, หน้า12)

1. กลุ่มแนวคิดที่เน้นความสำคัญของฐานคิดในการสร้างนโยบายการย้ายถิ่นข้ามชาติภายใต้กรอบโมโนทัศน์เรื่องรัฐชาติใหม่ (Modern nation-state) รัฐชาติเกี่ยวข้องพันกับการย้ายถิ่นข้ามชาติสมัยใหม่ คือรัฐบาลด้วยเหตุที่รัฐบาลมีสิทธิในการกำหนด และรับรองสถานภาพความเป็นพลเมืองแก่บุคคลที่เป็นประชากรถาวรเท่านั้นขณะเดียวกันใครก็ตามที่ไม่ถูกนับว่าเป็นพลเมืองของรัฐก็จะถูกกีดกันออกจากสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ที่รัฐสงวนไว้ให้เฉพาะพลเมืองของรัฐตนจึงไม่น่าแปลกใจที่ให้สถานะความเป็นพลเมืองแก่บุคคลมิได้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ หากแต่เป็นไปตามเงื่อนไขบางอย่างที่รัฐกำหนดและควบคุมอยู่การเป็นพลเมืองจึงเป็นเรื่องที่บุคคลถูกรวมเข้ามา (Inclusion) และถูกกีดกันออกไป (Exclusion) บนฐานของเงื่อนไขความผูกพันบางอย่างที่รัฐเป็นผู้กำหนดเช่นการเกิดการเป็นเครือญาติแลกระบวนการอื่น ๆ ที่ดูเสมือนเป็นสิ่งที่ธรรมชาติกำหนด จึงอาจแบ่งนโยบายและมาตรการที่ใช้จัดการกับแรงงานข้ามชาติ หรือกับคนที่ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนระหว่างประเทศในในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกว่ายืนอยู่บนแนวคิด 2 ข้อคือ ข้อแรกมีจุดยืนที่ให้น้ำหนักกับมิติเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก โดยรัฐ-ชาติ ที่มีจุดยืนแบบนี้จะยึดมั่นกับกฎบัตรสากลขององค์การสหประชาชาติ ที่เห็นว่าบุคคลย้ายถิ่นข้ามชาติพรมแดนถึงแม้จะมีสถานะเข้าไปอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็ถือว่าบุคคลเหล่านั้น ยังมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์พึงมี และไม่พึงควรที่ผู้ใดหรือรัฐบาลของรัฐ-ชาติใดไปกระทำการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานเหล่านั้น ส่วนฐานคิดอีกข้อหนึ่งยืนอยู่บนความคิดเรื่องชาตินิยม (Nationalism) ด้วยภาวะความคับแค้นทางจิตใจของรัฐ-ชาติ ที่กระตุ้นเราให้พลเมืองของตนเห็นคนต่างเชื้อชาติเป็นคนอื่น หรือสร้างภาวะความเป็นอื่น (Otherness) ให้กับคนต่างชาติพันธุ์ ซึ่งในหลาย ๆ ครั้งความรู้สึกชาตินิยมที่คับแค้นอาจถูกปลุกเร้าและผลักดันให้ก้าวไปไกลถึงขั้นที่ทำให้พลเมืองของรัฐ-ชาติ แห่งตนเกิดความรู้สึกเกลียดกลัวภัยจากคนต่างเชื้อชาติ (Xenophobia) ด้วยการใช้วาทกรรมว่า ด้วยความมั่นคงของชาติที่ทรงพลังในการปลุกเร้าความรู้สึกเสมอมา

2. กลุ่มแนวคิดข้ามพรมแดนกับการย้ายถิ่น เป็นกลุ่มแนวคิดใหม่ที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจเรื่องการย้ายถิ่นข้ามชาติ และการข้ามรัฐมากยิ่งขึ้น มิุมมองว่าการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของกลุ่มคน ทำให้เกิดการปฏิบัติการข้ามพรมแดนที่เป็นเรื่องของการประทะสังสรรค์ระหว่างระบบคุณค่าใหม่ และระบบคุณค่าที่มีอยู่เดิมในท้องถิ่น เนื่องจากการเคลื่อนย้ายโดยตัวของมันเองมีฐานะเป็นทรัพยากร และคนย้ายถิ่นกลุ่มต่าง ๆ มี

การใช้ทรัพยากรนี้ที่แตกต่างกันไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้เพื่อการรักษาเครือข่ายและคุณค่าใหม่บางอย่างในประเทศปลายทางที่ย้ายไปภายใต้กรอบคิดภูมิศาสตร์การเมืองและเศรษฐศาสตร์การเมืองของการเคลื่อนย้าย (Geo-politic and poaitical economy of the movement) การข้ามพรมแดนของกลุ่มคนต่าง ๆ ไม่ได้เป็นเพียงการเดินทางข้ามพื้นที่ทางกายภาพเท่านั้น เป็นปฏิบัติการทางสังคมประเภทหนึ่งที่เคลื่อนย้ายคนออกจากระบบคุณค่าทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองหนึ่งเข้าไปสู่พื้นที่ใหม่ ทั้งยังเป็นการสร้างระบบคุณค่าใหม่ให้เกิดขึ้นในประเทศต้นทางที่จากมาและในประเทศปลายทางที่เดินทางไปถึงการเคลื่อนย้ายของกลุ่มคนที่ต่างชนชั้น และชาติพันธุ์ย่อมก่อให้เกิดระบบคุณค่าในพื้นที่ทั้งสองแห่งแตกต่างกันออกไปกลุ่มผู้ข้ามพรมแดนแต่ละประเภท เช่น แรงงานอพยพ ผู้ลี้ภัย นักท่องเที่ยวและผู้ค้าขายมีการสร้างความหมายทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่ต้นทางและปลายทางที่ไม่เหมือนกัน

3. กลุ่มแนวคิดที่เน้นเฉพาะปรากฏการณ์ย้ายถิ่นข้ามประเทศมีฐานความคิดมาจากมุมมองที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งยังมีกล่าวถึงเสมอคือการใช้ความสำคัญกับแรงผลักดันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศต้นทาง และแรงดึงดูดจากประเทศปลายทางทฤษฎีการย้ายถิ่นแนวเศรษฐศาสตร์ด้วยปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดัน (Push and pull factors) อันเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญต่อความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ที่ทำให้มีการเคลื่อนย้ายจากพื้นที่ที่มีเศรษฐกิจไม่ดี ไม่มีงานทำ แต่มีกำลังแรงงานจำนวนมาก ไปยังพื้นที่ที่มีเศรษฐกิจดีกว่า และมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก แต่ขาดแคลนแรงงาน และให้ค่าตอบแทนสูงกว่าแนวคิดลักษณะนี้อธิบายการย้ายถิ่นของประชากรว่า เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ของโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันระหว่างพื้นที่อันเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการสมดุลทางสังคม และเศรษฐกิจในพื้นที่ 2 พื้นที่ขึ้น เมื่อมีการนำแนวคิดข้างต้นมาศึกษาปรากฏการณ์ย้ายถิ่นระหว่างประเทศในระดับโลกแนวคิดนี้ถูกพัฒนาเป็นทฤษฎีระบบโลก (World systems theory) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ทั้งในประเทศที่พัฒนา และประเทศที่ด้อยพัฒนา โดยเน้นความสำคัญของการพัฒนาและโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันของประเทศต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากนโยบายต่อการลงทุนข้ามชาติ ระบบทุนนิยมและสินค้า แนวคิดนี้ดูเหมือนจะอธิบายปรากฏการณ์ปรากฏการณ์กระแสการย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทยได้พอสมควร เพราะมีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนว่าสาเหตุหนึ่งที่ผลักดันให้ประชากรต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในประเทศไทยคือ แรงผลักดันทางเศรษฐกิจ การเข้ามาในประเทศไทยเป็นโอกาสที่จะได้งานทำสูงรวมทั้งได้รับค่าตอบแทนที่มากกว่า

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยของการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทย

ปัจจัยผลักดัน ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจในประเทศของเจ้าของแรงงานไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานทำให้รายได้ไม่พอต่อการเลี้ยงชีพ เกิดปัญหาความยากจน อดอยาก หรือประเทศเกิดสงคราม ปัญหาการปกครองที่ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งประเทศของแรงงานนั้นไม่มีการควบคุมการออกนอก

ประเทศที่ดีพอทำให้การออกนอกประเทศทำได้ง่าย

ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยได้มีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดโอกาสในการทำงาน และหารายได้เป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเจริญน้อยกว่า และไม่มีช่องทางในการหารายได้โดยง่าย เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคุมดูแลไม่ถึงรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นนายหน้าหาแรงงานให้กับนายจ้างในประเทศไทยเสียเอง

2.1 ประเภทของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย อาจจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย และแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

2.1.1 แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (legal migrant worker) แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทตลอดชีพ คือ แรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 พ.ศ.2515 ตามความในข้อ 10(1) ของประกาศฉบับหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้ใบอนุญาตทำงานแบบตลอดชีพนี้ใช้ได้ตลอดชีวิตของแรงงานข้ามชาติ ตามอาชีวะที่แรงงานข้ามชาติเคยทำอยู่ก่อนออกใบอนุญาตทำงานเว้นแต่แรงงานข้ามชาติจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ แม้พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 จะถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ใช้บังคับแทนแต่เงื่อนไขก็ยังมีผลใช้บังคับ แรงงานข้ามชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานแบบตลอดชีพนี้ได้แก่ แรงงานข้ามชาติผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและทำงานอยู่ก่อนวันที่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ใช้บังคับคือก่อน วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และได้ยื่นขอใบอนุญาตทำงานภายใน 90 วันนับแต่วันที่ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ใช้บังคับ (คือภายในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2516) และหากใบอนุญาตทำงานออกให้ แล้วแต่แรงงานข้ามชาติยังไม่ได้รับใบอนุญาตและยังทำงานอยู่จนถึงวันที่พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ใช้บังคับ (พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2521) ก็ต้องปรากฏว่าแรงงานข้ามชาตินั้นได้ไปรับใบอนุญาตทำงานภายในวันที่ 60 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ (คือภายในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2521) แรงงานข้ามชาตินั้นจึงจะได้รับใบอนุญาตทำงานตลอดชีพ แต่ต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ เหตุผลของการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานข้ามชาติที่ขอและได้รับใบอนุญาตทำงานแบบตลอดชีพนี้ ก็เนื่องมาจากแรงงานข้ามชาติประเภทนี้เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยและทำงานอยู่ก่อนวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 (วันที่ประกาศใช้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322)ซึ่งขณะที่แรงงานข้ามชาติเหล่านี้เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้แรงงานข้ามชาติขออนุญาตทำงาน เมื่อต่อมาประเทศไทยตรากฎหมายกำหนดควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวโดยการให้ต้องขออนุญาตทำงานตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 (กฎหมายที่ใช้ขณะนั้น)

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 จึงให้อำนาจอธิบดีกรมแรงงานออกใบอนุญาตทำงานประเภทตลอดชีพให้แก่แรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้ได้ แรงงานข้ามชาติประเภทนี้ถือว่าเป็นแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายมาตั้งแต่ดั้งเดิม

2. ประเภทชั่วคราว คือ แรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (Non immigrant visa) ใบอนุญาตทำงานแบบชั่วคราวจะออกให้แก่แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยถือวีซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราว(Non-immigrant visa) หรือแรงงานข้ามชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยแล้ว ยื่นขอใบอนุญาตทำงานการอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราว จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 มาตรา 9 ซึ่งบัญญัติว่า ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานนอกจากงานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานข้ามชาติที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ และได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินสิบห้าวันแต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนมีระยะเวลาการทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนงานต่างด้าวนั้นจะทำงานได้เมื่อมีหนังสือแจ้งให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงาน ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามแบบที่อธิบดีกำหนดดั่งนั้น หากงานใดเป็นงานที่มีได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือเป็นงานที่กำหนดห้ามคนงานต่างด้าวประกอบอาชีพตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา คนต่างด้าวนั้นก็ไม่สามารถขออนุญาตทำงานดังกล่าวในประเทศไทยได้ ปัจจุบันมีพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำงาน พ.ศ.2522 และพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2536 ซึ่งได้กำหนดอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำไว้รวมทั้งหมด 39 อาชีพนอกจากการประกอบอาชีพที่ต้องห้ามดังกล่าว 39 อาชีพแล้ว สำหรับงานในอาชีพที่แรงงานข้ามชาติจะขออนุญาตทำงานในประเทศไทยได้นั้นก็ยังคงต้องมีกฎเกณฑ์กำหนดว่า การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานข้ามชาตินั้นให้เจ้าหน้าที่พิจารณาอนุญาตเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การแย่งอาชีพคนไทย ความมั่นคงของประเทศและหลักมนุษยธรรมตามระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2537

3. ประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI) คือ การออกใบอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในลักษณะเดียวกัน เช่น พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พระราชบัญญัตินิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น ใบอนุญาตประเภทนี้อาจเรียกอย่างย่อได้ว่า ใบอนุญาตประเภทส่งเสริมการลงทุน หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตทำงานประเภทส่งเสริมการลงทุนนี้จะออกให้แก่แรงงานข้ามชาติที่ได้เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมาย โดยถือวีซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-

immigrant visa)และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน และกฎหมายอื่นที่รัฐส่งเสริม ซึ่งได้แก่พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521 เป็นต้น สำหรับระยะเวลาในการอนุญาตให้ทำงานได้นั้นจะเป็นไปตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติแต่ละฉบับเสนอไป โดยขออนุญาตให้มากกว่า 1 ปีก็ได้ และสามารถขอต่อใบอนุญาตได้เช่นเดียวกันกับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราว

4. ประเภทที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 13 ของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ได้แก่ แรงงานข้ามชาติที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและอยู่ในระหว่างรอ การส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรแรงงานข้ามชาติที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยและแรงงานข้ามชาติโดยผลของการถูกถอนสัญชาติแรงงานข้ามชาติที่ไม่อยู่ในบังคับตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ยังมีแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายอีกประเภทหนึ่งที่ทำงานอยู่ในประเทศไทยแต่ไม่ตกอยู่ภายใต้การควบคุมที่ต้องขอใบอนุญาตทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อยกเว้นตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 แรงงานข้ามชาติประเภทนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มย่อย ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มแรกเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานะเป็นบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุลผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษรวมถึงคนรับใช้ส่วนตัว ซึ่งเดินทางมาจากต่างประเทศเพื่อทำงานประจำอยู่กับบุคคลดังกล่าวด้วยในการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของบุคคลได้รับการคุ้มครองเอกสิทธิ์และการคุ้มกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต พ.ศ.2527 ซึ่งเป็นไปตามพันธกรณีของประเทศไทยที่มีต่อสนธิสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต (Vienna convention on diplomatic relations, 1961) กลุ่มที่สองได้แก่แรงงานข้ามชาติที่มีสถานะเป็นบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวัฒนธรรม ศิลปะการกีฬาหรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่ได้กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาและบุคคลอื่นที่รัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด เหตุที่แรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้ไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงานเหมือนอย่างแรงงานข้ามชาติโดยทั่วไป เนื่องจากแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากหน่วยงานของรัฐให้เข้ามาเพื่อทำประโยชน์ให้กับประเทศไทยอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องผ่านการขอใบอนุญาตทำงานอีก

2.1.2 แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (Illegal migrant worker) แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นกลุ่มที่ไม่มีทักษะฝีมือทำงานในตลาดแรงงานระดับล่าง สาเหตุที่ต้องจ้างแรงงานกลุ่มนี้มี 2 ประการ คือ ขาดแคลนแรงงานไทยเนื่องจากบางอาชีพแรงงานไทยไม่สนใจทำ และในช่วงฤดูกาลเกษตรแรงงานในภาคเอกชนบางส่วนจะถอนตัวไปช่วยงานในครัวเรือนเกษตร และอีกสาเหตุหนึ่งคือ แรงงานข้ามชาติมีค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานไทยมาก จึงเป็นเหตุจูงใจให้นายจ้างนิยมจ้างแรงงานข้ามชาติลักลอบเข้าเมืองกลุ่มนี้มากขึ้น แรงงานข้ามชาติตามมติ คณะรัฐมนตรี เป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแรงงานในประเทศไทยเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ซึ่งได้แก่ คนต่างด้าวดังต่อไปนี้

คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่มีใบอนุญาตทำงานคนต่างด้าวตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว ได้แก่ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายคนเข้าเมือง คือ

1. คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศ หรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

2. คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

3. คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 หรือตามกฎหมายอื่น

4. คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 หรือตามกฎหมายอื่นคนต่างด้าวประเภทนี้ส่วนใหญ่ได้แก่ ชาวญวน ชาวเขมร ชาวลาวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งกำลังรอการส่งตัวไปยังประเทศที่สามพวกอพยพเหล่านี้จะมากักบริเวณไว้เฉย ๆ ก็เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ รัฐบาลจึงพิจารณาว่าใครที่มีความประพฤติดีก็จะอนุญาตให้ออกมาทำงานได้เป็นการชั่วคราวโดยที่กำหนดอาชีพให้ทำได้จำนวน 27 อาชีพ เช่น งานกรรมกร และงานรับจ้างทั่วไป เป็นต้น แรงงานต่างด้าวประเภทนี้ส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีปัญหาเพราะได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ และมีบัตรประจำตัวที่ทางการออกให้อยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราว

1.2.3 แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หมายถึง คนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กรมตำรวจ และไม่มีใบอนุญาตประกอบอาชีพของกองงานคนต่างด้าวกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แรงงานต่างด้าวประเภทนี้จะลักลอบเข้าเมืองตามจังหวัดชายแดนโดยเฉพาะที่จังหวัดระนอง ตาก เชียงราย กาญจนบุรีส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือชาวพม่า ชาวจีน ชาวเขมร และมีคนต่างด้าวอีกประเภทหนึ่งที่เข้าประเทศไทยมาโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเข้ามาโดยบริษัท

ห้างร้านหรือนายจ้างร่วมมือช่วยเหลือหรือคนต่างด้าวนั้นมีความตั้งใจที่จะเข้ามาประกอบอาชีพโดยตรง เมื่อวีซ่าหมดอายุก็ไม่ยอมไปต่อวีซ่า จึงกลายเป็นคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งได้แก่ ชาวอินเดีย ชาวปากีสถาน เป็นต้น

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

การดำเนินการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญญาชาติพม่าลาวและกัมพูชามี กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและ กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว นอกจากนี้ยังต้องอาศัยระเบียบที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ได้แก่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองรวมทั้งประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงแรงงาน ดังนี้ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวหรือเข้ามาถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางเข้ามาของคนต่างด้าวสาระสำคัญของพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพ.ศ. 2522 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวมุ่งนี้ 1. คนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเข้าหรือออกตาม ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองเขตท่าสถานีหรือท้องที่ และตามกำหนดเวลาที่รัฐมนตรีประกาศ

2ห้ามคนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง สมบูรณ์หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูต หรือสถานกงสุลไทย ในต่างประเทศ หรือ จากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่คนต่างด้าวบางประเภทที่ได้รับการยกเว้นเป็นกรณีพิเศษ

3ห้ามคนต่างด้าวที่ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีเข้ามาในราชอาณาจักร

4ห้ามคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการหรือเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

5. คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการ ลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน สามารถเข้ามาในราชอาณาจักรได้เป็น การชั่วคราว และอธิบดีหรือพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นอยู่ใน ราชอาณาจักรได้ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควร

6. คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต้องไม่ประกอบ อาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาต 21 สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีบทกำหนดโทษต่ำสุดคือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และสูงสุดคือจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทซึ่งโทษสูงสุดได้แก่ การนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรหรืออุปการะหรือช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ คนต่างด้าวให้เข้ามาในราชอาณาจักร กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่เกี่ยวข้องกับคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยคือ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่กำหนดให้มีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

การจัดทำบัตรประจำตัวหรือการอื่นใดอัน เกี่ยวกับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สารสำคัญของพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการเข้ามาของคนต่างด้าวคือการกำหนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำ ทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายตามกฎหมายว่าด้วยคนเขาเมืองตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและในกรณีผู้มีรายการในทะเบียนบ้าน พ้นจากการได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการ ทะเบียนของผู้นั้นโดยเร็ว ซึ่งในกรณีของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และ กัมพูชาก็จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวเริ่มมีให้ พ.ศ.2454 โดยมีการตรากฎข้อบังคับ เกี่ยวกับการควบคุมแรงงานและสภาพการทำงาน พ.ศ.2459 ตรากฎหมายกำหนดให้กรรมการลาภต้องจดทะเบียนใบอนุญาตทำงาน อัตราฉบับละ 3 สตางค์โดยมีระเบียบปฏิบัติว่าผู้ประกอบอาชีพนี้ จะต้องมีย่างกายแข็งแรง มีอายุระหว่าง 18-40 ปีและพูดภาษาไทยได้นับเป็นก้าวแรกของการมีกฎหมาย กำหนดมาตรฐานการใช้แรงงานและควบคุมอาชีพคนต่างด้าว(ขมนาท รัตนมณีและคณะ. 2547 : 17) ต่อมาพ.ศ.2483 รัฐบาลประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการสงวนอาชีพสำหรับคนไทย พ.ศ.2484 มีพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพโดยกำหนดงานห้ามแก่คนต่างด้าวพ.ศ.2490 มีการออกกฎหมายบังคับให้โรงสีและกิจการก่อสร้างที่รับงานของรัฐต้องมีกรรมกรไทยอย่างน้อย ครึ่งหนึ่งของกรรมกรทั้งหมด และได้ออกกฎหมายสงวนอาชีพสำหรับคนไทย ออกกฎหมาย ควบคุมโควตาคนจีนเข้าประเทศ และขึ้นค่าธรรมเนียมภาษีคนต่างด้าวพ.ศ.2499 มีการออก พระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทยโดยมีบทบัญญัติให้เจ้าของกิจการที่มีคนงานตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป จะต้องจ้างบุคคลสัญชาติไทยทำงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จนกระทั่งพ.ศ.2515 จึงได้มี การประกาศใช้กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในรูปของประกาศคณะปฏิวัติโดยมี 22 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติช่วยอาชีพ และวิชาชีพ พ.ศ.2484 ต่อมาได้เสนอร่างปรับปรุงประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ให้เหมาะสม กับสภาวะที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการทำงานของ คนต่างด้าวพ.ศ.2521แทน ปัจจุบันได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ. 2521 และประกาศใช้ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ.2551 แทน เนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ การทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ.2521 ไม่สอดคล้องกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานในระบบเศรษฐกิจโลกปัจจุบัน และโดยที่แรงงานต่างด้าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อน ระบบเศรษฐกิจของประเทศจึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการทำงานของคนต่างด้าวให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ.ศ.2551 มี สารสำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในประเด็นสำคัญๆ ได้แก่การเปลี่ยนจากงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำเป็นงานที่ให้คนต่าง ด้าวทำได้ การเปิดให้มีการจ้างแรงงานระดับกลางแบบถูกกฎหมายบริเวณชายแดน(มาเช่ากลับเย็น หรือตามฤดูกาล) การเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างแรงงานต่างด้าว (Levy) และการจัดตั้งกองทุนเพื่อสง คนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นต้น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยที่ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

เป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เพื่อให้การกำหนดนโยบายมาตรการและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งการบริหารจัดการและการประสานการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จึงได้มีการวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารแรงงาน ต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองพ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง” เรียกโดย ย่อว่า “กบร.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็น ประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นรองประธาน อธิบดีกรมการจัดหางาน เป็น กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 22 หน่วยงาน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งไม่เกิน 4 คน เป็นกรรมการ รวมทั้งสิ้น 29 คน มีหน้าที่ พิจารณากำหนดนโยบายแนวทางแผนงาน รวมทั้งมาตรการในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหา แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าลาวและ กัมพูชา ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ประกาศกระทรวง 23 นอกจากกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการ จัดระบบแรงงานต่างด้าวดังกล่าวแล้ว ยังมี ประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวอีก หลายฉบับ ได้แก่

1. ประกาศกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนแรงงาน ต่างด้าวหลบหนี เข้าเมืองในปี 2551 มีจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

1.1 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ลงวันที่ 19 มกราคม 2551 ซึ่งใช้บังคับกับแรงงาน ต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง สัญชาติพม่าลาว และกัมพูชาที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรและเคยจดทะเบียนราษฎร คนต่างด้าว(มีท.ร. 38/1) แต่ปัจจุบันมีสถานะเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับการผ่อนผันเพราะไม่ปฏิบัติ ตามเงื่อนไขของประกาศ กระทรวงมหาดไทย (กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่จะเปิดจดทะเบียนรอบใหม่) โดยกำหนดให้คนต่างด้าวดังกล่าวไป รายงานตัวต่อนายทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนอำเภอหรือ นายทะเบียนท้องถิ่นในระหว่างวันที่ 21 มกราคม 2551 ถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 เพื่อจัดทำทะเบียน ประวัติและยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานต่อพนักงาน เจาหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของ คนต่างด้าวตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่อธิบดีกรมการจัดหางาน ประกาศกำหนด

1.2 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (สำหรับผู้ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ในพ.ศ.2547) ลงวันที่ 19 มกราคม 2551 ซึ่งใช้บังคับกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าลาวและกัมพูชาที่ได้รับ ใบอนุญาตทำงาน ในปี 2550 และใบอนุญาตทำงานจะหมดอายุในวันที่ 30 มิถุนายน 2551 โดยกำหนดให้ไปรายงานตัวต อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อ ยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2551

1.3 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (สำหรับผู้ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ในพ.ศ.2549) ลงวันที่ 19 มกราคม 2551 ซึ่งใช้บังคับกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าลาวและกัมพูชาที่ได้รับ ใบอนุญาตทำงาน

ในปี 2550 และใบอนุญาตทำงานจะหมดอายุในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 โดยกำหนดให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ประกาศกระทรวงมหาดไทยทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขของการสิ้นสุดการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวในกรณีที่แรงงานต่างด้าวเป็นโรคต้องห้ามตามที่ กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด หรือเป็นผู้ที่สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานโดยอยู่ในดุลยพินิจของแพทย์ หรือต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลเว้นแต่ 24 ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือการออกนอกเขตพื้นที่จังหวัดโดยไม่ได้ อนุญาต

2. ประกาศกระทรวงแรงงานที่เกี่ยวกับการทำงานของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา มี 2 ฉบับ คือ

2.1 ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ทำได้ (ฉบับที่ 14) ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2547 กำหนดให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา ทำได้ 2 งาน คืองานกรรมกร และงานรับใช้ในบ้าน

2.2 ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องการรับแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าวลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2550 กำหนดให้นายจ้างทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ต้องการจ้างแรงงาน ต่างด้าวต้องแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าวเพื่อขอรับการจัดสรรโควตาจ้างคนต่างด้าวก่อนรับ คนต่างด้าวเขาทำงาน

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่ คณะกรรมการกองทุนกำหนด มาตรา ๗๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเพื่อ การบริหาร จัดการการทำงานของคนต่างด้าว” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ อธิบดี กรรมการจัดหางาน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านแรงงาน ด้านการคลัง ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการบริหาร หรือด้านกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรรมการจัดหางาน เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการ จัดหา งานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ มาตรา ๗๙ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรง ตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้อง ไม่เกิน สองวาระติดต่อกัน มาตรา ๘๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือน ไร้ความสามารถ (๕) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่หรือทุจริต มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน ความสามารถ (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการกองทุนมี อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้ เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการใช้จ่ายเงินของกองทุน ตามวัตถุประสงค์ ของกองทุน (๓) พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี หน้า ๒๑ เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ (๔) พิจารณาจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์

ของกองทุน (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การใช้จ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการตรวจสอบภายในของกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการจ่ายเงินของกองทุน เพื่อใช้ในการบริหาร จัดการเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวและการเบิกจ่ายเงินตรงในการดำเนินการดังกล่าว มาตรา ๘๒ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมายได้ มาตรา ๘๓ ให้กรรมการจัดหางานจัดทำบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามระบบการบัญชี อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และให้ส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี มาตรา ๘๔ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน มาตรา ๘๕ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อเสนอ ต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีและให้กรรมการจัดหางานเผยแพร่งบการเงิน ที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบ

ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตทำงานและการอนุญาตให้ทำงาน ตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งทำงานกับนายจ้างอยู่แล้วและประสงค์ จะทำงานในประเทศไทยต่อไป ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) คนต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสัญชาติ และได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทาง ชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารเดินทาง (Travel Document) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ซึ่งได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant L-A) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร แต่ไม่ยื่นคำขออนุญาตทำงานภายใน ๑๕ วัน นับแต่ วันที่ได้รับการตรวจลงตรา ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรได้เท่าระยะเวลาที่เจ้าพนักงานตรวจ คนเข้าเมืองได้อนุญาตไว้แล้วในหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารเดินทาง (Travel Document) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) โดยให้คนต่างด้าวยื่นคำขออนุญาตทำงานตามแบบ ตท.๒ ทำยักกฎกระทรวงว่าด้วยการขอรับ ใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ สำนักงานจัดหางาน จังหวัด ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว หรือสำนักงานจัดหางาน กรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ในเขตพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว ทั้งนี้ หากคนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงานเดิมหรือไม่ตรงตามเอกสาร แสดงตนของคนต่างด้าว ให้นายจ้างรายใหม่จัดทำสัญญาจ้างกับคนต่างด้าวนั้นแล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ความถูกต้องและนายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้ทำงาน ให้ตรงตามเอกสารและหลักฐานของนายจ้าง รายใหม่โดยอนุญาตให้ทำงานได้ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้คนต่างด้าวชำระค่าธรรมเนียม การยื่นคำขอ ๑๐๐ บาท และ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ปีละ ๙๐๐ บาท ทั้งนี้ ให้นับต่อจาก ระยะเวลาที่ใบอนุญาตทำงานเดิมยังไม่สิ้นอายุและให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานได้อีกครั้งเดียว ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยให้คนต่างด้าวชำระ ค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอ ๑๐๐ บาท และ ค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ปีละ ๙๐๐ บาท

คนต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสัญชาติ และคนต่างด้าวที่^๓ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงาน แต่ทำงานกับนายจ้างไม่ตรงตามท^๓ ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน ให้นายทะเบียนอนุญาตให้เปลี่ยนนายจ้างได้ โดยให้คนต่างด้าวดังกล่าวยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนนายจ้างตามแบบ ตท.๒ หรือ ตท.๘ ทำยกกฎกระทรวงว่าด้วยการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้วแต่กรณี ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงาน ปัจจุบันของคนต่างด้าว หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ในเขตพื้นที่อื่นเป็น ที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว โดยให้คนต่างด้าวชำระค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอ ๑๐๐ บาท และค่าธรรมเนียมการเปลี่ยนนายจ้าง ๙๐๐ บาท และให้ได้รับการยกเว้นการตรวจสุขภาพในกรณีคนต่างด้าวที่ เข้ามาทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย ตามบันทึกความตกลงหรือ บันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ ก่อนวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ให้เปลี่ยนนายจ้างได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง สำหรับคนต่างด้าว ที่เข้ามาทำงานในประเทศตามบันทึกความตกลงหรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาล ต่างประเทศ ภายหลังจากวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ให้เปลี่ยนนายจ้างได้ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(ก) นายจ้างเลิกจ้างหรือนายจ้างเสียชีวิต

(ข) นายจ้างล้มละลาย

(ค) นายจ้างกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายลูกจ้าง

(ง) นายจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างหรือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

(จ) ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ อาจทำให้ลูกจ้าง ได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย

ในกรณีที่คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ประสงค์จะเดินทางกลับ ประเทศต้นทางเพ^๓ ำจัดทำหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารเดินทาง (Travel Document) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ให้ นายจ้างยื่นคำขอจ้างคนต่างด้าวดังกล่าว ณ ศูนย์รับแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอจ้างคนต่างด้าวจากนายจ้างตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประทับตรารับเร^๓ ือง ในคำขอจ้างคนต่างด้าวดังกล่าว และออกใบรับคำขอเพื่อนัดให้นายจ้างนำคนต่างด้าวนั้นไปพบเจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานที่ กระทรวงแรงงานกำหนด ณ ท้องที่จังหวัด อันเป็นที่ตั้งสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว เพื่อตรวจสอบและพิสูจน์ทราบว่าเป็นคนต่างด้าวนั้น เป็นลูกจ้างและทำงานกับนายจ้างดังกล่าวจริง เมื่อปรากฏว่าคนต่างด้าวเป็นลูกจ้างของนายจ้างจริง ให้เจ้าหน้าที่ ออกเอกสารรับรองการเดินทางไปนอกราชอาณาจักรเพื่อขอรับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารเดินทาง (Travel Document) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) หรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้ ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองอำนวยความสะดวกแก่คนต่างด้าวดังกล่าวโดยประทับตราอนุญาตให้เข้าและออก ราชอาณาจักรในเอกสารรับรองการ

เดินทางไปนอกราชอาณาจักร และให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม เฉพาะการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือการเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร

เมื่อคนต่างด้าวได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารเดินทาง (Travel Document) เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) หรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้แล้ว ให้ไปขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ที่คนต่างด้าวทำงาน โดยชำระค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา (Visa) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant L-A) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้ชำระค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราในอัตรา ๕๐๐ บาท และให้นายจ้างนำคนต่างด้าวไปยื่น คำขออนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงาน ปัจจุบันของคนต่างด้าว หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ในเขตพื้นที่อื่นเป็น ที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว ให้นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้ทำงานได้ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้คนต่างด้าวชำระค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอ ๑๐๐ บาท และค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตทำงาน ๔๕๐ บาท ทั้งนี้ ให้คนต่างด้าวตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพในระหว่างเวลาที่ ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม

ในกรณีที่คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ซึ่งทำงานกับนายจ้างในประเทศไทยอยู่แล้ว แต่ไม่มีเอกสารแสดงตน ให้นายจ้างยื่นคำขोज้างคนต่างด้าวที่ทำงานกับตนนั้น ณ ศูนย์รับแจ้ง การทำงานของคนต่างด้าว ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว ให้นายจ้างยื่นคำขोज้างคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ และเมื่อนายจ้างได้ยื่นคำขोज้างคนต่างด้าวแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์รับแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว ประทับตรารับเรื่องในคำขोज้างคนต่างด้าว และออกใบรับคำขอเพื่อนัดให้นายจ้างนำคนต่างด้าวไปพบเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานที่กระทรวงแรงงานกำหนด ในท้องที่จังหวัดที่คนต่างด้าวทำงาน เพื่อตรวจสอบและพิสูจน์ทราบว่าเป็นลูกจ้าง และทำงานกับนายจ้างดังกล่าวจริง เมื่อปรากฏว่าคนต่างด้าวเป็นลูกจ้างของนายจ้างจริงให้เจ้าหน้าที่ออกเอกสารรับรองแก่คนต่างด้าว เพื่อนำไปจัดทำเอกสารกับประเทศเมียนมาในศูนย์ตรวจสัญชาติคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาที่เข้ามา ดำเนินการในประเทศไทย โดยให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงาน ในศูนย์ตรวจสัญชาติคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา และหน่วยบริการเคลื่อนที่ที่กระทรวงแรงงาน แจ้งให้ทราบ เมื่อคนต่างด้าวได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) หรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้ให้เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองตรวจลงตรา (Visa) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant L-A) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าว ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้ ชำระค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราในอัตรา ๕๐๐ บาท และให้เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจ ในการตรวจลงตรา (Visa) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant L-A) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรนอกเขตพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร เฉพาะการดำเนินงานในศูนย์ตรวจสัญชาติคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา และหน่วยบริการเคลื่อนที่ตามที่กระทรวงแรงงานแจ้งให้ทราบ เมื่อคนต่างด้าวได้รับ การตรวจลงตราแล้วให้นายจ้างนำคนต่างด้าวไปยื่นคำขออนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดหางาน

จังหวัด ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว หรือสำนักงานจัดหางาน กรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ในเขตพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว ให้นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้ทำงานได้ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้คนต่างด้าว ชำระค่าธรรมเนียมการยื่นคำขออนุญาตทำงาน ๑๐๐ บาท และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ๔๕๐ บาท ทั้งนี้ ให้คนต่างด้าวตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพในระหว่างเวลาที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม

คนต่างด้าวสัญชาติอื่นนอกจากข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ที่มีใช้ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน ที่ประสงค์จะทำงานหรือใบอนุญาต ทำงานสิ้นอายุ หรือทำงานไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน ให้ยื่นคำขออนุญาตทำงาน หรือยื่นคำขอเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้าง ท้องที่ หรือประเภทงาน แล้วแต่กรณี ณ สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ในท้องที่กรุงเทพมหานครอันเป็นที่ตั้ง ของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้ง ของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว ข้อ ๖ ให้จัดตั้ง “ศูนย์รับแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว” ดังต่อไปนี้ เพื่อทำหน้าที่ เกี่ยวกับการรับแจ้งการทำงานตามประกาศนี้ โดยให้กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลัก และให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวจัดเจ้าหน้าที่สนับสนุน การดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงแรงงาน ตามที่กระทรวงแรงงานร้องขอ (๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้จัดตั้ง ณ สถานที่ตามที่อธิบดีกรมการจัดหางานกำหนด (๒) ในจังหวัดอื่น ให้จัดตั้ง ณ สถานที่ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด ข้อ ๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นให้กรมการจัดหางานจัดตั้ง “ศูนย์ตรวจสัญชาติคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา” หรือขยายศูนย์ตรวจสัญชาติเพิ่มเติมจากศูนย์ตรวจสัญชาติเดิมที่มีอยู่ในท้องที่จังหวัด ที่เหมาะสม และให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดส่งเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองไปประจำศูนย์ดังกล่าว เพื่อตรวจลงตรา (Visa) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant L-A) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราในอัตรา ๕๐๐ บาท ในกรณีนี้ให้เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีอำนาจในการตรวจลงตรา (Visa) ประเภทคนอยู่ชั่วคราว(Non-Immigrant L-A) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรนอกเขตพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร เฉพาะการดำเนินงานในศูนย์ตรวจสัญชาติคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา และหน่วยบริการเคล^๑ อนุท^๒ ตามที่กระทรวงแรงงานแจ้งให้ทราบ และให้นายจ้างนำคนต่างด้าวไปยื่น คำขออนุญาตทำงาน ณ สำนักงาน จัดหางานจังหวัด ในท้องที่จังหวัดอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว หรือสำนักงาน จัดหางาน กรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ในเขตพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงานปัจจุบันของคนต่างด้าว โดยให้นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตให้ทำงานได้ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ โดยให้คนต่างด้าว ชำระค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอ ๑๐๐ บาท และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ๔๕๐ บาท

ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานที่ประทับตราคำว่า “ใช้แทนใบอนุญาต ทำงาน” ให้ใช้ได้เสมือนใบอนุญาตทำงาน โดยใช้คู่กับเอกสารสำคัญประจำตัวท^๓ ประเทศต้นทางออกให้ เป็นหลักฐานแทนใบอนุญาตทำงานจนกว่าจะได้รับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหาร จัดการการทำงานของคนต่างด้าว

ในระหว่างที่คนต่างด้าวเดินทางไปตรวจสัญชาติหรือจัดทำหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) หรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้ ทั้งในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการ ให้เป็นไปตามประกาศนี้ ให้ได้รับการยกเว้นเกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

คำขอจ้างคนต่างด้าว เอกสารรับรอง เอกสารรับรองการเดินทางไปนอก ราชอาณาจักร และคำขออนุญาตทำงานให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้